

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПСИХОЛОГІЯ СЕКСУАЛЬНОСТІ
(вибіркова дисципліна)

Ступінь вищої освіти:

магістр

Спеціальність:

для здобувачів будь якої освітньої програми

Рік підготовки:

1

Семестр викладання:

осінній

Кількість кредитів ЄКТС:

5

Мова(-и) викладання:

українська

**Вид семестрового
контролю**

залік

Автор курсу та лектор:

к.психол.н., доц., Сербін Юрій Вікторович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
доцент кафедри психології та соціології

посада

Viber за номером

2000serbin@gmail.com

+38-050-989-47-27

електронна адреса

телефону

за графіком

консультації

Викладач практичних занять:*

Кобиляцька Марина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
асистент кафедри психології та соціології

посада

Viber за номером

marina_k2911@ukr.net

+38-066-032-93-95

електронна адреса

телефон

телефону

за графіком

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Мета вивчення курсу:

засвоєння знань з психології сексуальної поведінки та психологічних аспектів сексуальних розладів для подальшого їх практичного використання; формування у здобувачів вищої освіти розуміння психологічних аспектів сексуальності людини та сексуального здоров'я, та навичок надання психокорекційної допомоги.

Результати навчання:

Знати:

- етапи формування сексуальності;
- періодизацію психосексуального розвитку;
- біологічні та психологічні основи статевих проявів;
- складові сексуальної норми, поняття сексуального здоров'я;
- розлади статевої ідентифікації;
- сексуальні розлади.

Вміти:

- аналізувати психологічні перводжерела (літературу);
- збирати, обробляти та інтерпретувати психологічну інформацію;
- організовувати власну навчально-професійну діяльність;
- аргументовано викладати власні погляди на актуальні проблеми психології сексуальності особистості, аналізувати психологічні загрози у соціальній сфері;
- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій;
- ідентифікувати проблеми сексуального характеру;
- демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
2. Здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно інших людей і відносно природи;
3. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
4. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
5. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- їх розв'язання.
6. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
7. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
8. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Психосексуальна культура – історичний аспект.	4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Міфологічне та стародавньо-філософське трактування природи людської сексуальності. Релігійні погляди та канони щодо інтимних стосунків. Розвиток наукового напряму і поява сексології як самостійної галузі знань. Сучасні тенденції та актуальні напрями досліджень сексології	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Природничо-наукові основи сексології	2/0/2	Біологічна детермінація і диференціація статі. Морфологічні і фізіологічні статеві відмінності. Механізми статевого інстинкту. Гормональний профіль і його вплив на особливості сексуальної поведінки людини.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Психосексуальний розвиток і статева соціалізація.	4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Закономірності процесу статевої ідентифікації. Основні етапи психосексуального розвитку дитини. Статеве дозрівання та форми сексуальної активності підлітків. Сексуальні переживання, кохання та інтимні стосунки у юнацькому віці. Стилі статевого виховання та їх вплив на перебіг психосексуального розвитку	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Особливості сексуальної поведінки, зумовлені статевою приналежністю.	2/0/1	Основні розбіжності психосексуального розвитку і статевого дозрівання у дівчат та хлопців. Механізми виникнення статевого потягу та особливості вибору партнера представниками обох статей. Динаміка сексуальної активності протягом різних вікових періодів. Вплив гендерних стереотипів на статево-рольові установки щодо “зразків” чоловічої і жіночої привабливості, сексуальності та норм статевої поведінки.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Психологічні детермінанти сексуальної поведінки.	2/0/1 заочна 0,5/0/0,5	Індивідуальна варіативність проявів сексуальності та причини, що її обумовлюють. Сексуальна поведінка і темпераментальні характеристики. Вплив змістового рівня особистості на особливості сексуальної поведінки і сексуальних переживань. Мотиваційні аспекти інтимних стосунків. Співвідношення сексуальної поведінки і уяви. Морально-етичні та етнічно-	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			культурні регулятори сексуальної поведінки.	
6.	Вікова динаміка сексуальної поведінки.	4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Форми сексуальної активності підлітків. Особливості сексуальної поведінки в молодшому і старшому юнацькому віці. Сексуальна поведінка періоду ранньої доросlosti. Сексуальна поведінка періоду середньої доросlosti. Фізіологічні зміни та прояви сексуальної активності в інволюційний період	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Гармонія інтимних стосунків.	2/0/1 заочна 0,5/0/0,5	Психологічні критерії психосексуальної зрілості. Вплив рівня інтелекту, потребово-мотиваційної сфери та загального емоційного фону на характер інтимних стосунків. Психологічна та сексуальна сумісність партнерів. Причини виникнення дисгармонії в інтимних стосунках.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Сексуальні розлади	2/0/1 заочна 0,5/0/0,5	Основні принципи класифікації розладів у сексології. МКХ-10. Американська класифікація розладів. Розлади складових копулятивного циклу за Г. С. Васильченком. Розлади статевої пренатальної диференціації. Розлади статевого потягу (лібідо). Розлади склерованості потягу. Розлади статевої ідентифікації. Поняття сексуальних дисфункцій. Сексуальні дисфункції в різних фазах сексуального контакту, особливості сексуальних дисфункцій у чоловіків і жінок. Сексуальні дисфункції як наслідок і причина неврозів і невротичних реакцій.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Сексуальні злочини та їх види.	2/0/1 заочна 0,5/0/0,5	Чинники, що впливають на сексуальну злочинність. Агресія. Теорії біологічної зумовленості агресії. Вплив соціокультурних факторів на рівень сексуальної злочинності. окремі види сексуальних злочинів: сексуальні злочини проти дітей (включно з інцестом); згвалтування; ексгібіціонізм.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10.	Психокорекція сексуальних розладів.	4/0/1 заочна 0,5/0/0,5	Психокорекція сексуальних розладів. Структурний аналіз сексуальних розладів. Основні особливості та загальні принципи терапії сексуальних розладів. Особливості індивідуальної та подружньої терапії	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			сексуальних розладів. П'ять шлюбних факторів за Г.С. Васильченком. Сімейно-сексуальні дисгамії. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів. Сучасні концепції сексуальної терапії. Види сексотерапії. Методики У. Мастерса, В. Джонсон, Х. Каплан, поведінкові та психодинамічні підходи. Психологічне дослідження при визначенні стратегії та тактики терапії. Еротичні прийоми психотерапії сексуальних розладів. Роль психодинаміки в терапії сексуальних розладів.	
	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 28/0/14 заочне 4/0/4		

Рекомендована література:

Базова література:

1. Акимова Л. Н. Психология сексуальности / Л. Н. Акимова - Одесса: СМИЛ, 2005. - 198 с.
2. Антонян Ю. М. Криминальная сексология / Ю. М. Антонян, А. А. Ткаченко,
3. Бочелюк, В. Й. Психологія сексуальності [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. спец. "Психологія" / В. Й. Бочелюк, О. А. Черепехіна. – Київ : Скіф, 2012. – 312 с.
4. Говорун Т. В. Стать та сексуальність: психологічний ракурс: Навч. посіб./ Т. В. Говорун, О. Кікінежді - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 1999. -384 с
5. Гупаловська В. Любов як інтенціональний акт. Духовне ядро любові / В. Гупаловська // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2018. – Вип. 2. – С. 32–39.
6. Гупаловська В.А. Сексуальна агресія : психологічний аспект // 4 Багатовимірність особистості : психологічний ракурс: колективна монографія / [Н. П. Гапон, С. Л. Грабовська, В. А. Гупаловська та ін.] ; за заг. ред.: С. Л. Грабовської, Р. І. Карковської. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 320-344.
7. Діденко С. В. Психологія сексуальності: підручник / С. В. Діденко, О. С. Козлова. – К. : «Академвидав», 2009. – 304 с. (Серія «Альма-матер»).
8. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 с.
9. Кравець В. П. Гендерна педагогіка. Навчальний посібник. / В. П. Кравець. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416с.
10. Крукс Р. Сексуальность / Р. Крукс, К. Баур. –СПб: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – 480 с.
11. Основы психотерапии: Учебн. пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц. педагогика»/ Л.Ф. Бурлачук, И.А. Грабская, А.С. Кочарян. – К.: Ника-Центр; М.: Алтейа, 1999. – 320с.
12. Лещук Н. О. Статеве виховання і репродуктивне здоров'я підлітків та молоді : навч. посіб. / Н. О. Лещук, Ж. В. Савич, О. А. Голоцван, Я. М. Сивохоп. — К., 2014. -136 с
13. Федик О.В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плей, 2019. – 195 с. (Дополнене та перевидане).

14. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірєва О.М., Галустян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.
15. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (2020), 27 (1), 310–334.
16. Hupalovska V. CHAPTER 4. PERSON'S SEXUAL SCRIPTS IN THE CONTEXT OF HOME SEX EDUCATION. PERSONALITY IN SOCIETY: PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF ACTIVITY. LihaPress. 2020. P. 53-75.
17. Hupalovska V., Avramenko O. Sexual scripts of persons with different types of sex education // EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society. – Krakow, 2020. – Issue 2. – P. 58-65.
18. Hupalovska V.A. Duchowost w seksualnosci czlowieka // Pedagogical and psychological science: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium : Collective monograph. Volume 2. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2018. – P. 87-103.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 0,72 балів за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий заліковий тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		зараховано
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

*Плагіат та
академічна
доброчесність:*

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

*Перезарахування
кредитів,
отриманих у
неформальній
освіті:*

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, розміщено на сайті університету <https://snu.edu.ua/index.php/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-87/>

*Завдання і
заняття:*

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

*Поведінка в
аудиторії:*

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- дотримуються етичних правил поведінки;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим здобувачам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.